

Til lovforslag nr. L 29. Betænkning afgivet af Socialudvalget den 10. december 1989

Betænkning

over

Forslag til lov om dagpenge ved sygdom eller fødsel

Udvalget har behandlet lovforslaget i nogle møder og har herunder stillet spørgsmål til socialministeren, som denne har besvaret dels skriftligt dels i samråd.

Udvalget har endvidere modtaget mundtlige og/eller skriftlige henvendelser fra:

Amtsrådsforeningen i Danmark,
Børne- og Ungdomspædagogernes Landsforbund,

Byggefagenes Landssammenslutning,

Dansk Kommunal Arbejderforbund,

Dansk Socialrådgiverforening,

Foreningen af Danske Lægestuderende,

FADL,

Husligt Arbejder Forbund,

Kræftens Bekæmpelse,

Socialarbejdernes Fællesudvalg og

Specialarbejderforbundet i Danmark.

Der er af socialministeren og af et mindretal stillet ændringsforslag, hvorom henvises til de ledsagende bemærkninger.

Herefter indstiller et *mindretal* (Det Konservative Folkepartis, Venstres, Fremskridtspartiets, Det Radikale Venstres og Kristeligt Folkepartis medlemmer af udvalget) lovforslaget til *vedtagelse* med de af socialministeren stillede ændringsforslag.

Et *andet mindretal* (Socialdemokratiets medlemmer af udvalget) vil redegøre nærmere for sin stilling til lovforslaget og de stillede ændringsforslag ved lovforslagets 2. behandling.

Et *tredje mindretal* (Socialistisk Folkepartis medlemmer af udvalget) indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med de af mindretallet under nr. 1, 3, 5, 6, 12, 14, 16, 19 og 20 og de af socialministeren under nr. 10 og 11 stillede ændringsforslag og vil ved lovforslagets 2. behandling redegøre nærmere for sin stilling til de af socialministeren under nr. 4, 7, 8, 9, 13, 15, 18 og 21 stillede ændringsforslag.

Et *fjerde mindretal* (Centrum-Demokraternes medlem af udvalget) vil ved 2. behandling redegøre nærmere for sin stilling til lovforslaget og de stillede ændringsforslag.

Ændringsforslag

Til § 1

Af et *mindretal* (SF):

1) I *stk. 2, nr. 2*, udgår ordene »fra 1. hele fraværsdag«, og i stedet indsættes ordene: »ved sygefravær i 13 uger fra 1. hele fraværsdag«.

Af *socialministeren*, tiltrådt af et *mindretal* (KF, V, FP, RV og KRF):

2) *Stk. 2, nr. 2*, affattes således:

»2) Offentlige arbejdsgivere til ansatte ved sygefravær fra 1. hele fraværsdag.«

Til § 3

Af et *mindretal* (SF):

3) *Stk. 1* og *2* affattes således:

»Lønmodtagere, som ikke får udbetalt fuld løn under sygdom, har ret til dagpenge fra arbejdsgiveren, hvis de før fraværet har været beskæftiget hos arbejdsgiveren i mindst 40 timer inden for de sidste 4 uger.

Stk. 2. Retten til dagpenge fra arbejdsgiveren indtræder tidligst 3 uger efter ansættelsen og ophører ved ansættelsens ophør.«

Af *socialministeren*, tiltrådt af et *mindretal* (KF, V, FP, RV og KRF):

4) *Stk. 2* affattes således:

»*Stk. 2.* Har lønmodtageren tidligere været beskæftiget hos den nuværende arbejdsgiver, og udgør den samlede beskæftigelse hos denne mindst 120 timer inden for de sidste 13 uger, gælder betingelsen i *stk. 1, nr. 1*, dog ikke.«

Af et *mindretal* (SF):

5) *Stk. 4* udgår.

Til § 4

6) *Stk. 1, nr. 1*, affattes således:

»1) ikke har ret til dagpenge fra arbejdsgiveren,«.

Af *socialministeren*, tiltrådt af et *mindretal* (KF, V, FP, RV og KRF):

Til § 9

7) I *stk. 1, 2. pkt.*, og *stk. 6, nr. 1*, ændres ordene »den gennemsnitlige indtægt pr. time« til: »den gennemsnitlige indtjening«.

8) I *stk. 2* ændres »2.339 kr.« til: »2.397 kr.«

Til § 10

9) I *stk. 5* indsættes efter ordet »skattevæsenet« ordene: »og om betydningen af en forudgående beskæftigelse som lønmodtager«.

Af *socialministeren*, tiltrådt af et *flertal* (KF, SF, V, FP, RV og KRF):

Til § 11

10) Paragraffen affattes således:

»§ 11. Kommunen udbetaler dagpenge under fravær fra arbejdet på grund af graviditet, barsel og adoption.«

Til § 19

11) Paragraffen affattes således:

»§ 19. Anmodning om dagpenge efter dette kapitel skal indgives til kommunen senest 9 måneder efter fødslen eller modtagelsen af barnet. Hvis anmodning ikke er indgivet inden denne frist, bortfalder retten til dagpenge.«

Til § 22

Af et *mindretal* (SF):

12) *Bestemmelsen* affattes således:

»§ 22. Udbetalingen af dagpenge ophører, når der er iværksat revalidering eller tilkendt førtidspension eller forskud herpå, jf. dog § 23.«

Af *socialministeren*, tiltrådt af et *mindretal* (KF, V, FP, RV og KRF):

13) *Stk. 1, nr. 2*, affattes således:

»2) den sikrede er under eller venter på lægebehandling, som må antages inden for en kortere tid at kunne genskabe arbejdsdygtigheden, eller«.

Til § 24

Af et *mindretal* (SF):

14) *Stk. 2* udgår.

Af *socialministeren*, tiltrådt af et *mindretal* (KF, V, FP, RV og KRF):

15) I *stk. 2* ændres »3 måneder« til: »2 måneder«.

Til § 25

Af et *mindretal* (SF):

16) Paragraffen affattes således:

»§ 25. Private arbejdsgivere afholder udgifterne til dagpenge i de første 2 uger af en fraværsperiode under sygdom. Offentlige arbejdsgivere afholder udgifterne til dagpenge i de første 13 uger af en fraværsperiode under sygdom. De øvrige udgifter til dagpenge afholdes af den kommune, hvor den sikrede har bopæl.«

Af *socialministeren*, tiltrådt af et *mindretal* (KF, V, FP, RV og KRF):

17) Stk. 2 affattes således:

»Stk. 2. Offentlige arbejdsgivere afholder udgifterne til dagpenge under sygdom i hele fraværsperioden, jf. dog § 3.«

Til § 27

Af *socialministeren*, tiltrådt af et *mindretal* (KF, V, FP, RV og KRF):

18) Stk. 2 udgår.

Af et *mindretal* (SF):

Til § 33

19) Stk. 1, 1. og 2. pkt., affattes således:

»Dagpengeudvalget består af 5 medlemmer samt en opmand, der alle udnævnes af socialministeren. 1 medlem udnævnes efter indstilling fra Dansk Arbejdsgiverforening, 1 medlem efter indstilling fra Landsorganisationen i Danmark, 1 medlem efter indstilling fra Funktionærernes og Tjenestemændenes Fællesråd og 1 medlem efter indstilling fra Kommunernes Landsforening, Københavns og Frederiksberg Kommuner.«

Til § 41

20) Stk. 2 udgår.

Af *socialministeren*, tiltrådt af et *mindretal* (KF, V, FP, RV og KRF):

Til § 42

21) Stk. 3 affattes således:

»Stk. 3. § 22 har dog virkning for sygdomstilfælde, der er indtrådt den 1. oktober 1989 eller senere. Ved optælling til varighedsbegrænsning medregnes for perioder, der ligger før den 2. april 1990, kun de dage, der efter de hidtil gældende regler blev medregnet ved varighedsbegrænsningen. For sygdomstilfælde, der er indtrådt før den 1. oktober 1989, ophører dagpengeretten senest den 30. september 1990, såfremt betingelserne i lovens § 22 i øvrigt er opfyldt.«

Bemærkninger

Til nr. 1, 5, 14 og 16

Forslaget om, at de offentlige arbejdsgivere selv skal finansiere sygedagpenge er stillet med det formål, at der skulle ske en administrativ lettelse. Det indebærer ikke økonomiske besparelser. Forslaget er endvidere stillet ud fra den forudsætning, at fastansatte offentlige lønmodtagere traditionelt ikke afskediges på grund af sygdom. Udvalgsbehandlingen har imidlertid vist, at denne forudsætning ikke holder stik. Der sker rent faktisk afskedigelser af offentligt ansatte på grund af langvarig sygdom. Det må antages, at det vil ske i øget omfang, hvis den hidtidige refusionsordning ved sygdom ud over 13 uger bortfalder. Udvalgsbehandlingen har endvidere vist, at den administrative lettelse ikke er iøjnefaldende. Ved en ophævelse af refusionsadgangen bortfalder naturligvis en ekspedition, der kan forekomme overflødig, men som på den anden side ikke medfører noget synderlig besværligt administrativt arbejde, da der er tale om enkle ekspeditioner. Hertil kommer, at det ifølge Socialministeriets egne beregninger kun drejer sig om ca. 3.000 sygdomstilfælde. Omvendt vil det blive nødvendigt at opbygge et nyt administrativt system, som skal sikre, at langvarigt syge offentligt ansatte ikke bliver »glemt«. Det forekommer ikke at være enkelt.

Derfor foreslås det, at den nuværende ordning med dagpengerefusion til offentlige arbejdsgivere ved sygdom ud over 13 uger bibeholdes.

Til nr. 2

Forslaget er en tydeliggørelse af, at offentlige arbejdsgivere alene er dagpengeforpligtede ved sygefravær og ikke ved fravær på grund af barsel og adoption, se bemærkningerne til nr. 10.

Til nr. 3 og 6

Det skærpede beskæftigelseskrav, der ligger i lovforslaget, vil især ramme unge, der har afsluttet en uddannelse på mindre end 18 måneder, samt personer, der har været udelukket fra arbejdsmarkedet i længere tid, f.eks. kontanthjælpsmodtagere. Det vil rimeligvis medføre en yderligere marginalisering af folk, der i forvejen har en svag tilknytning til arbejdsmarkedet. Det ser vi ingen grund til. Derfor foreslås det, at de nuværende beskæftigelseskrav for ret til sygedagpenge opretholdes.

Til nr. 4

Der er tale om en tydeliggørelse af ordlyden, således at det klart fremgår, at der er tale om den situation, hvor arbejdstageren *tidligere* har været ansat hos arbejdsgiveren. Her opnås ret til dagpenge fra arbejdsgiveren, hvis lønmodtageren inden for de sidste 3 måneder før fraværet har været beskæftiget i 120 timer hos den pågældende arbejdsgiver, jf. også svaret af 15. november 1989 på udvalgets spørgsmål nr. 19.

Til nr. 7

Der er tale om en tydeliggørelse af, at i de tilfælde, hvor dagpengene ikke kan beregnes på grundlag af den aktuelle timefortjeneste under sygefraværet, anvendes i stedet den gennemsnitlige indtjening inden for de seneste 4 uger før sygdommens indtræden. Ved at anvende udtrykket »den gennemsnitlige indtjening« følger det mere direkte, at det er såvel timetallet som timeindtægten i de seneste 4 uger, der læg-

ges til grund ved beregningen af dagpengenes størrelse.

Til nr. 8

Det nugældende ugemaksimum udgør 2.397 kr. Ved en fejltagelse er det beløb, der nævnes i § 9, stk. 2, det ugemaksimum, der var gældende indtil den 3. juli 1989.

Til nr. 9

Ændringsforslaget skal ses i lyset af, at der vil blive fastsat regler om, i hvilket omfang en tidligere beskæftigelse som lønmodtager kan medregnes i forbindelse med overgang fra lønmodtagerbeskæftigelse til selvstændig erhvervsvirksomhed.

Til nr. 10

Ændringsforslaget stilles for at opnå ligestilling af offentlige og private arbejdsgivere med hensyn til finansiering af ansattes fravær på grund af barsel og adoption. Der vil ikke skulle udbetales dagpenge under fraværet, og offentlige arbejdsgivere, der efter lov eller aftale er forpligtet til at yde fuld eller delvis løn, vil i medfør af lovforslagets § 26, stk. 1, have ret til refusion med et beløb, den ansatte ellers ville have haft ret til fra kommunen vedrørende samme arbejdsforhold.

Til nr. 11 og 17

Ændringsforslagene er en konsekvens af nr. 10.

Til nr. 12

Ændringsforslaget betyder, at sygedagpengeperioden forlænges, hvis der ikke er igangsat en revalidering eller opnået førtidspension. Derved forhindres det, at syge mennesker bliver henvist til kontanthjælp eller i værste fald ingenting og dermed ender på en sliske, der ofte vil slutte med en førtidspension. Der henvises i øvrigt til forslagsstillernes generelle bemærkninger i betækningsbidraget i tillægsbetænkningen.

Til nr. 13

Formålet med ændringsforslaget er en tydeliggørelse af, at dagpengeperioden også kan forlænges, når den sikrede er i gang med en lægebehandling, som må antages inden for en kortere tid at kunne genskabe arbejdsdygtigheden.

Til nr. 15

Af hensyn til kommunens muligheder for at foretage dagpengeopfølgningen senest efter 3 måneder, jf. stk. 1, foreslås det, at offentlige arbejdsgivere skal indberette sygdomstilfælde til kommunen senest, når disse har varet 2 måneder.

Til nr. 18

§ 27, stk. 2, foreslås ophævet. Bestemmelsen må anses for overflødig, da der i stk. 1 er en bemyndigelse for socialministeren til at fastsætte regler om bl.a. regulering af lønsumsgrænsen for optagelse i forsikringsordningen.

Til nr. 19

Da Dagpengeudvalget bliver udvidet med 1 medlem fra Kommunernes Landsforening, fo-

reslås det, at også Funktionærernes og Tjenestemændenes Fællesråd bliver repræsenteret.

Til nr. 20

Ændringsforslaget betyder, at socialministerens generelle bemyndigelse til at fravige lovens regler i relation til EF's forordninger udgår. Eventuelle lovændringer bør behandles i Folketinget efter den normale fremgangsmåde.

Til nr. 21

Ændringsforslaget skyldes en opfordring fra Københavns Magistrat, 3. afdeling, som har oplyst, at den foreslåede formulering af bestemmelsen medfører, at kommunerne i de første 18 måneder efter den 1. april 1990 skal foretage manuel optælling af samtlige sager.

Baggrunden herfor er, at det fælleskommunale edb-system i dag enten ikke indeholder oplysninger om dagpengeudbetaling i 3.-13. sygeuge (offentligt ansatte), eller at disse dagpengeudbetalinger i andre tilfælde er registreret på en sådan måde, at perioderne ikke automatisk medtælles, medmindre der bliver foretaget væsentlige og dermed omkostningskrævende ændringer i edb-registrene.

Karen Højte Jensen (KF) Pia Christmas-Møller (KF) Merete Aarup (KF)

Annebeth Runge Svendsen (V) Jørgen Winther (V) Jane Oksen (FP) Kirsten Lee (RV)

Bente Juncker (CD) Kofod-Svendsen (KRF) fmd. Jytte Andersen (S) Hanne Andersen (S)

Pernille Forchhammer (S) Jytte Hilden (S) Grete Schødt's (S) Taanquist (S) nfm.

Agerschou (SF) Birgitte Husmark (SF)